

Do najcenniejszych gatunków zlokalizowanych w Nadleśnictwie należą: kumak nizinny (*Bombina bombina*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*) oraz traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*).

Ryc.37. Kumak nizinny- *Bombina bombina* (Fot. z archiwum Nadleśnictwa).

Szczegółowa lokalizacja zinwentaryzowanych gatunków zwierząt zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom.

- **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalane strefy ochrony¹.

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 12 października 2011 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419 z 2011 r.), w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną.

¹ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.(Dz.U. z 2009 r Nr 151, poz.1220 z późn. zm.).

II. Ustawa o lasach

Ryc.38. Drzewostan sosnowy (Fot. z archiwum Nadleśnictwa).

Najważniejszym aktem prawnym dotyczącym prowadzenia gospodarki leśnej jest Ustawa o lasach z 28 września 1991 roku (Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.). Zawarte są w niej zamierzenia w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zobowiązania międzynarodowe Polski, zwłaszcza dotyczące zasad ochrony lasu

(konferencje ministerialne poświęcone ochronie lasów w Europie: Strasburg 1990 i Helsinki 1993). Zgodnie z ustawą, w Polsce prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną z uwzględnieniem następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- ochrony gleb,
- ochrony wód,
- produkcji drewna na zasadzie racjonalnej gospodarki oraz ubocznego użytkowania lasu.

W Nadleśnictwie Drawno poza ogólnie stosowaną ochroną środowiska przyrodniczego ustanowiono:

1. Gospodarstwo specjalne.
2. Lasy ochronne.

1. Gospodarstwo specjalne

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami Komisji Założeń Planu, do gospodarstwa specjalnego zaliczono lasy, które pełnią wyjątkowe funkcje pozaprodukcyjne. Są to często drzewostany wyłączone z użytkowania rębного, a wykonywane zabiegi uzależnione są wyłącznie potrzebami przyrodniczymi.

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono (w drzewostanach często cechy się nakładają):

- lasy w rezerwach (istniejących oraz projektowanych),
- wyłączone drzewostany nasienne,
- lasy stanowiące otulinę DPN (dwa rzędy oddziałów),
- lasy stanowiące cenne fragmenty przyrody, w tym lasy na siedliskach Bb, BMb, LMb, OI 3, OIJ,
- drzewostany cenne przyrodniczo,
- lasy glebochronne, na stokach jarów i wąwozów,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej,
- lasy na siedliskach przyrodniczych w stanie zachowania A określonym w powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej,

- ostoje ksylobiontów,
- cmentarze i miejsca pamięci (jeśli są osobnymi wydzieleniami).

Tab. 29. Gospodarstwo specjalne.

Gospodarstwo	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona							
	Obwód						Nadleśnictwo	
	Drawno		Kiełpino		Dominikowo			
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Specjalne	958,44	11,7	504,24	8,1	278,28	6,1	1740,96	9,2

2. Lasy ochronne

Ze względu na pełnienie wielu funkcji pozaprodukcyjnych, część lasów Nadleśnictwa Drawno zaliczono do lasów ochronnych. Gospodarka w nich podlega pewnym ograniczeniom. Większość lasów ochronnych tworzy gospodarstwo lasów ochronnych, niewielką część zaliczono do gospodarstwa specjalnego oraz gospodarstwa przebudowy, zgodnie z § 82 Instrukcji urządzania lasu (2003).

Tab. 30. Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych.

FUNKCJA LASU	Drawno	Kiełpino	Dominikowo	Nadleśnictwo
OCH CENNE	6547,30	4708,85	1188,40	12444,55
OCH GLEB		102,87		102,87
OCH GLEB OCH CENNE	6,95			6,95
OCH MIAST OCH CENNE	1,85	9,35		11,20
OCH MIAST OCH OSTOJ OCH CENNE		3,72		3,72
OCH NAS OCH CENNE		10,95		10,95
OCH OBR OCH WOD	173,64			173,64
OCH OBR OCH WOD OCH CENNE	0,31			0,31
OCH OSTOJ OCH CENNE	70,82	122,08	53,84	246,74
OCH WOD	468,71	166,43		635,14
OCH WOD OCH CENNE	999,69	683,38	3355,92	5038,99
OCH WOD OCH OSTOJ OCH CENNE			12,65	12,65
OCHRONNE RAZEM	8269,27	5807,63	4610,81	18687,71
REZERWATY	13,77	31,86	-	45,63
LASY GOSPODARCZE	-	394,02	-	394,02
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	8283,04	6233,51	4610,81	19127,36

Tab.31. Udział lasów ochronnych.

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona lasów ochronnych							
Drawno		Kiełpino		Dominikowo		Nadleśnictwo	
ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
8269,27	99,8	5807,63	93,2	4610,81	100,0	18687,71	97,7

III. Inne formy ochrony przyrody

1. Obszar węzłowy i korytarze ekologiczne

Składnikiem europejskiej sieci ekologicznej ECONET, opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody IUCN, jest krajowa sieć ekologiczna ECONET-PL. Sieć tworzona jest w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i obszarów przewidzianych do ochrony, zgodnie z ustanowionymi kryteriami i standardami.

Sieć ekologiczną tworzą:

- obszary węzłowe,
 - biocentra,
 - strefy buforowe,
- korytarze ekologiczne,
- obszary wymagające unaturalnienia.

Obszary węzłowe stanowią tereny o złożonej, mozaikowej strukturze krajobrazowej z występującymi obok siebie różnymi ekosystemami. Cechuje je dominacja zbiorowisk naturalnych lub prawie naturalnych, a także obecność ugrupowań związanych z nimi szeregami ekologicznymi bądź sukcesyjnymi. W ich skład wchodzi roślinność z licznymi stanowiskami gatunków prawnie chronionych oraz rzadkich regionalnie. Obiekty te posiadają wysokie walory wizualne, na przykład związane z obecnością wód, panoram i osi widokowych. Wyodrębnione obiekty węzłowe przeważnie są otoczone przestrzenią mocno przeobrażoną – obszarami rolniczymi.

Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami przylegającymi do nich.

W ramach ECONET - PL w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wyróżniono:

Węzłowy **Obszar Drawy-7 M** o znaczeniu międzynarodowym. Zwarty kompleks Puszczy Drawskiej związany z doliną Drawy oraz dolinami Korytnicy i Płocicznej z Drawieńskim Parkiem Narodowym i licznymi mało przekształconymi fragmentami fitocenozy. Oprócz zróżnicowanych zbiorowisk leśnych o dużej różnorodności siedlisk zwraca uwagę różnorodność zbiorowisk wodnych i torfowiskowych, a także zbiorowisk źródlisk. W obrębie tego obszaru wyznaczono 2 biocentra.

Korytarz Ekologiczny **Dolina Iny-2 K** o znaczeniu krajowym łączący Obszar - Ujście Odry z Obszarem Drawy. Obejmuje niewielką północno - zachodnią część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa z oderwanymi kompleksami leśnymi.

Korytarz Ekologiczny **Pojezierze Choszczeńskie-4 m** o znaczeniu międzynarodowym łączący Obszar Barlinecki z Obszarem Drawy. Obejmuje południowo - zachodnią niewielką część zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa z enklawami lasu wśród pól.

Podobnie jak ECONET - PL, dla osiągnięcia tych samych celów utworzono Wojewódzką Sieć Korytarzy Ekologicznych, która wraz z terenami dawnego województwa gorzowskiego i województw ościennych oraz Niemiec tworzy Ekologiczny System Obszarów Chronionych (ESOCH).

Na sieć składają się:

- korytarze główne (tranzytowe) - pradoliny rzeki Noteci, Warty, Odry - rola ponadregionalna;
- korytarze wewnętrzne - odnogi korytarzy głównych, doliny małych rzek, obniżenia terenowe, ciągi zadrzewień, w celu lepszego zobrazowania wartości wyróżnia się lokalne korytarze wewnętrzne;
- węzły ekologiczne - łącznik kilku korytarzy ekologicznych lub korytarzy cennych przyrodniczo obszarów.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się **Wewnętrzny Korytarz Doliny Drawy** w ramach Korytarza Głównego Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej - Noteć (odcinek ujście Drawy - Santok). Rzeka pełni rolę ponadregionalną, łącząc Pojezierze Drawskie z Równiną Drawską i Pojezierzem Dobiegniewskim poprzez Mierzęcką Strugę. Centralnym punktem korytarza jest Drawieński Park Narodowy.

Korytarze ekologiczne lokalne uszczegóławiają sieć korytarzy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Drawno, są to (Pawlaczyk, 2002):

- dolina Korytnicy;
- rynna jezior „dominikowskich” i dolina Słopiczy;
- dolina Głębokiej;
- dolina Bagnicy;
- ciąg wilgotnych zagłębień i dolina strumienia Krasnik – Drawno;
- dolina strumienia jezioro Piaseczno – jezioro Dubie;
- dolina Wardynki.

B. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

Ryc.39. Rzeka Drawa (Fot. Radosław Parkoła).

1. Rzeźba terenu

Obszar Nadleśnictwa Drawno charakteryzuje się rzeźbą niziną równą. W pobliżu cieków i zbiorników wodnych teren jest bardziej urozmaicony i tam możemy spotkać rzeźbę falistą i pagórkowatą. Największe różnice w wysokościach względnych posiadają leśnictwa Kiełpino i Kołki. Począwszy od północnego – zachodu i południowego – zachodu (do ok. 120 m n.p.m.) w kierunku wschodnim teren obniża się (do ok. 85 m n.p.m.). Różnica wysokości na terenie Nadleśnictwa pomiędzy najniższym położonym punktem ok. 75 m n.p.m. (w dolinie Drawy), a najwyższym punktem 135 m n.p.m. (oddz. 5 obręb Kiełpino) wynosi ok. 60 m.

Teren Nadleśnictwa Drawno charakteryzują trzy typy reliefu powierzchni:

- teren nizinny równy o deniwelacjach nie przekraczających 5 m, zajmuje ok. 90% powierzchni Nadleśnictwa,
- teren nizinny falisty, którego deniwelacje nie przekraczają 10 – 15 m i stoki wzniesień mają małe nachylenia do 5%, zajmuje ok. 6% powierzchni Nadleśnictwa (leśnictwo Kołki i Żółwino),

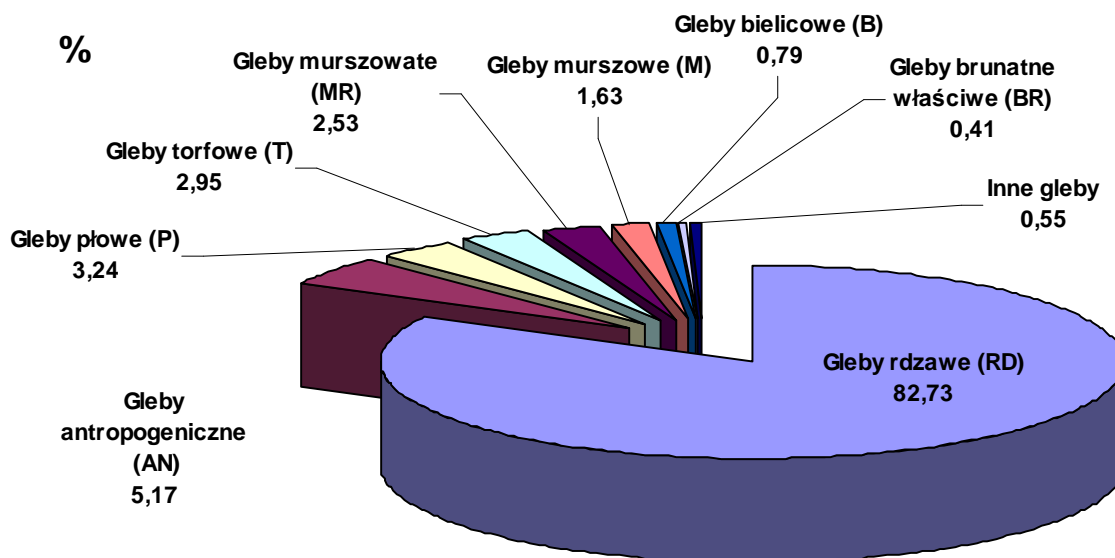
- teren nizinny pagórkowaty, którego wyniosłości tworzą pagórki, wały i garby o wysokości względnej do 20 – 25 m i nachyleniu stoków 6° - 30°, zajmuje około 4% powierzchni Nadleśnictwa (północno-wschodnia część leśnictwa Żółwino)

2. Budowa geologiczna

Powierzchniową warstwę utworów geologicznych obszaru Nadleśnictwa tworzą utwory czwartorzędowe, głównie plejstoceńskie, zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), fazy pomorskiej. Mniejszą powierzchnię zajmują młodsze utwory holoceniowe. Są to piaski rzeczne w dolinach cieków i osady organiczne.

3. Typy gleb.

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominują gleby rdzawe (RD), które stanowią – 82,7% wszystkich typów gleb. Pozostałe przeważające, znacznie mniejszym udziałem to gleby antropogeniczne o niewykształconym profilu (AN) – 5,2%, gleby płowe (P) – 3,2%, gleby torfowe (T) – 2,9% oraz gleby murszowate (MR) – 2,5%.

Ryc.40. Struktura typów gleb.

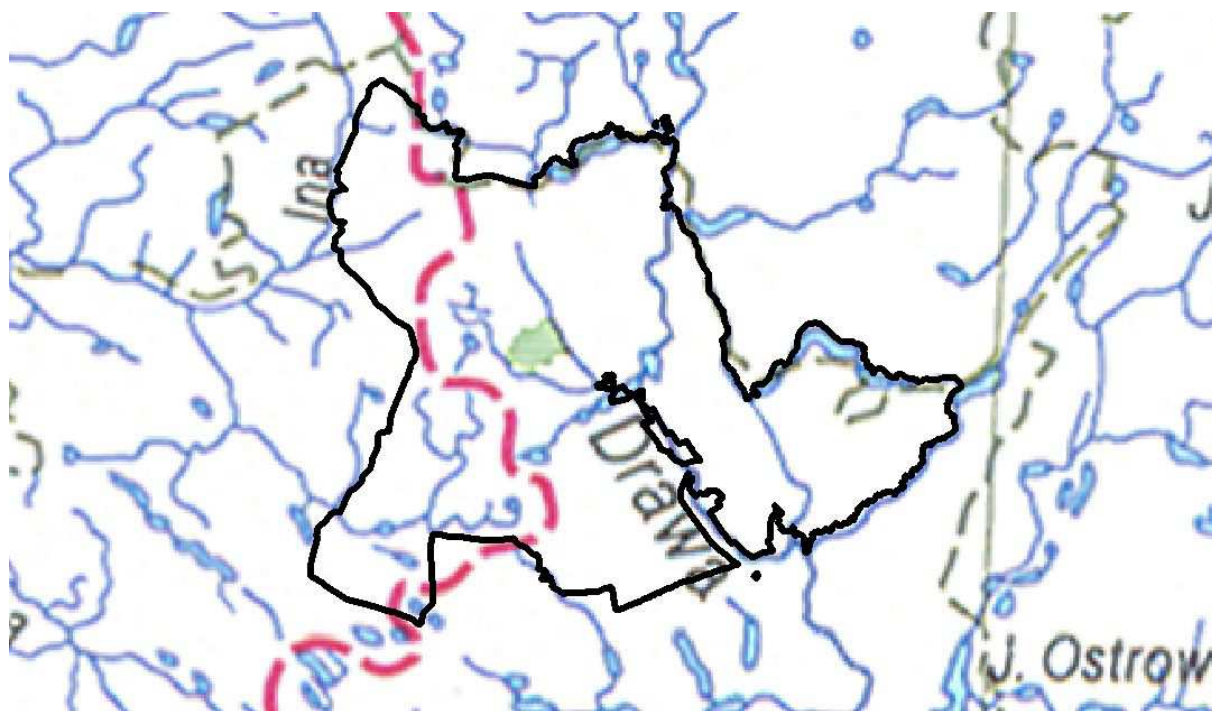
4. Wody

Wody powierzchniowe.

Sieć hydrograficzną Nadleśnictwa Drawno stanowią rzeki, liczne jeziora głównie przepływowe, oczka śródleśne oraz podmokłe, zatorfione obniżenia terenowe. Wody powierzchniowe zgodnie z „Podziałem hydrograficznym Polski” położone są w dorzeczu rzeki Odry. Elementarny podział sieci hydrograficznej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tab.32. Sieć Hydrograficzna Nadleśnictwa Drawno.

dorzecze rzeki Odra	zlewnia rzeki Noteć	zlewnia rzeki Drawa	zlewnia rzeki Głęboka	j. Pańskie, j.Trzebuń
			zlewnia rzeki Drawica	rzeka Drawica
			rzeka Drawa, j. Dubie, j. Piaseczno	
			zlewnia rzeki Bagnica	rzeka Bagnica
			zlewnia rzeki Słopica	rzeka Słopica, j. Środkowe, j. Szerokie, j. Krzywe Dębsko, j. Dominikowo Duże
			zlewnia rzeki Korytnica	rzeka Korytnica
			zlewnia rzeki Moczal	rzeka Moczal
	zlewnia rzeki Mierzęcka Struga	zlewnia rzeki Koczyńska		
zlewnia rzeki Ina	zlewnia rzeki Stobnica	zlewnia rzeki Wardynka	rzeka Wardynka	

Ryc.41. Fragment mapy hydrograficznej Polski.

Wody podziemne.

Według Regionalizacji Hydrogeologicznej Polski obszar nadleśnictwa położony jest w regionie Pomorskim. W regionie tym górne piętro wodonośne jest czwartorzędowe, piętra drugorzędne natomiast pochodzą z okresu trzeciorzędowego, kredowego i jurajskiego.

Zasobność wód podziemnych zwykłych na terenie obrębu Dominikowo jest duża, dla obrębu Drawno i Kiełpino jest średnia, głębokość formacji wodonośnych mieści się w przedziale 20-150 metrów, a typy formacji wodonośnych określane są mianem porowych.

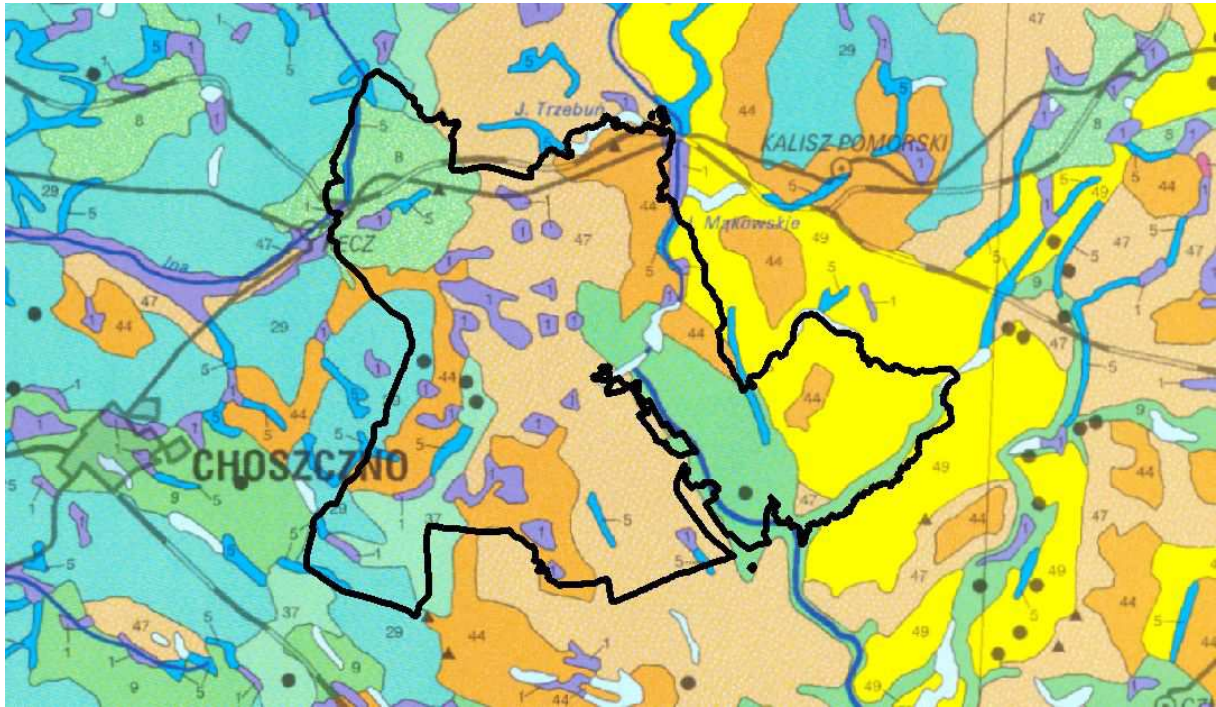
W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 125 - Zbiornik międzymorenowy Wałcz – Piła;

Ochrona zbiorników wody (zwłaszcza tych lokalnych) powinna polegać głównie na niedopuszczaniu do zanieczyszczania wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania, co powinno się osiągnąć przez pełne skanalizowanie miejscowości i budowę sieci wodociągowych.

5. Roślinność

W oparciu o Mapę potencjalnej roślinności naturalnej Polski – arkusz 6: Pojezierze Południowopomorskie, Pojezierze Lubuskie i Pojezierze Wielkopolskie (Matuszkiewicz 1995) obszar nadleśnictwa to tereny gdzie nawet niewielkie zróżnicowanie reliefu bardzo silnie przekłada się na potencjalną szatę roślinną. Wynika to z dużej potencjalnej żyzności siedlisk ich zróżnicowania w warunkach łagodnego klimatu, zróżnicowaniem występowania wód powierzchniowych oraz mozaikowym rozłożeniem obszarów bagiennych. Większą różnorodnością cechują się jedynie obszary wzniesień morenowych w pasie pojezierzy².

² W. Matuszkiewicz. 1995. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN, Warszawa

Ryc.42. Mapa Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski (fragment).

Zespoły roślinne w Nadleśnictwie Drawno i odpowiadające (dla zespołów leśnych) im siedliskowe typy lasu (poniżej nazw zespołów występujących w legendzie mapy potencjalnej roślinności podane zostały nazwy naukowe obecnie obowiązujące):

(1) Ols środkowoeuropejski - *Carici elongate – Alnetum* sensu lato

- *Ribis nigri – Alnetum* – ols porzeczkowy. Zespół w typie olsu typowego (OI) i niekiedy (OIJ).

- *Sphagno squarrosi – Alnetum* – ols torfowcowy. Zespół w typie lasu mieszanego bagiennego

(5) Niżowe łągi olszowe i jesionowo – olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych - *Circaeo – Alnetum*

- *Fraxino – Alnetum* – łąg jesionowo olszowy. Zespół w typie siedliskowym olsu jesionowego (OIJ)

(8)(9) Grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe (*Stellario – Carpinetum*); postać pomorska uboga.

- *Stellario holostae – Carpinetum betuli* – grąd subatlantycki. Zespół w typie lasu świeżego – Lśw

i lasu wilgotnego - Lw.

(29) Żyzna buczyna niżowa - *Melico – Fagetum*

- *Galio odorati – Fagetum* – żyzna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym lasu świeżego - Lśw.

(37) Kwaśna buczyna niżowa – *Luzulo pilosae – Fagetum*. Zespół w typie siedliskowym lasu świeżego – Lśw oraz lasu wilgotnego – Lw.

(44) Subatlantycki acydofilny las bukowo – dębowy typu pomorskiego - *Fago – Quercetum petraeae*

- *Fago – Quercetum petraeae* – pomorski las bukowo – dębowy. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego świeżego (BMśw), boru mieszanego wilgotnego (BMw) oraz lasu mieszanego świeżego (LMśw).

(47) Kontynentalne bory mieszane – *Pino – Quercetum* auct. polon.

- *Quercu roboris – Pinetum* – kontynentalny bór mieszany. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego świeżego (BMśw), boru mieszanego wilgotnego (BMw), lasu mieszanego świeżego (LMśw) oraz lasu mieszanego wilgotnego (LMw).

(49) Suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe.

- *Leucobryo – Pinetum* – kompleksy boru świeżego. Zespół w typie siedliskowym boru świeżego (Bśw), boru mieszanego świeżego (BMśw).

- *Cladonio – Pinetum* – kompleksy boru suchego. Zespół w typie siedliskowym boru suchego (Bs).

- *Molinio – Pinetum* – kompleksy boru wilgotnego. Zespół w typie siedliskowym boru wilgotnego (Bw), boru mieszanego wilgotnego (BMw).

(●) Kontynentalny bór bagienny - *Vaccinio uliginosi – Pinetum*

- *Vaccinio uliginosi – Pinetum* – bór sosnowy bagienny. Zespół w typie siedliskowym boru bagiennego (Bb) i boru mieszanego bagiennego (BMb)

(▲) Mszary wysokotorfowiskowe - *Sphagnetalia magellanici*

- *Sphagnetum magellanici*.

- *Eriophorum vaginatum – Sphagnum fallax*.

Według mapy potencjalnej roślinności w nadleśnictwie dominują: Kontynentalne bory mieszane, Grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe i Suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe.

6. Świat zwierzęcy

Na podstawie waloryzacji przyrodniczych gmin będących w zasięgu Nadleśnictwa Drawno ogółem stwierdzono występowanie następujących ilości gatunków kręgowców:

- Ryby - 3 gatunków
- Płazy - 14 gatunków
- Gady - 7 gatunków
- Ptaki - 34 gatunków
- Ssaki - 8 gatunków

7. Typy siedliskowe lasu

Typ siedliskowy lasu jest podstawową jednostką w systemie klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmującą powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa klimatu oraz ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej.

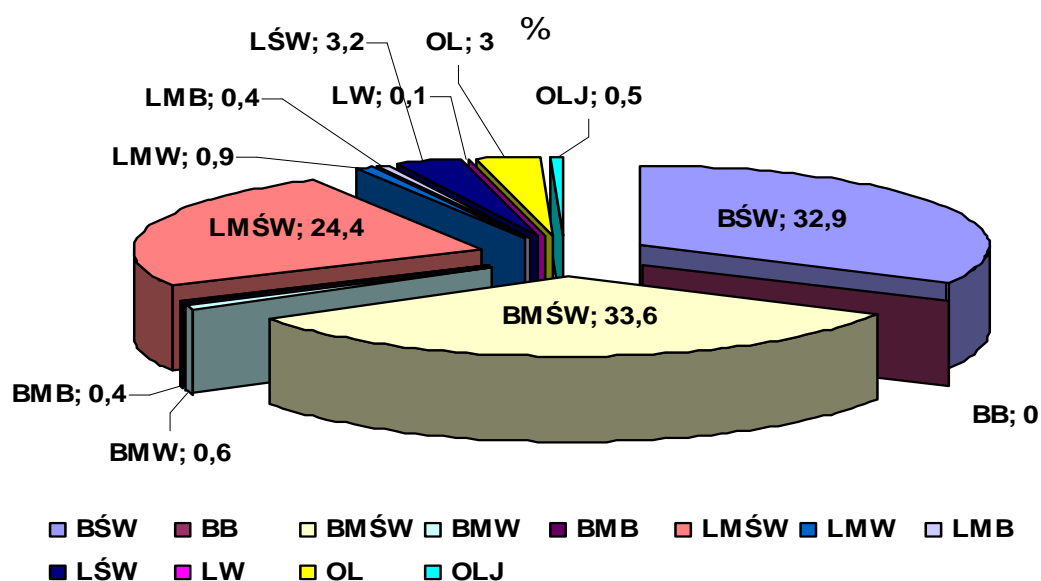
W Nadleśnictwie Drawno występuje 12 typów siedliskowych lasu terenów nizinnych. Na ich podstawie zaproponowano gospodarcze typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw (Zasady Hodowli Lasu 2003).

Tab.33. Stan aktualny typów siedliskowych lasu (pow. zal. i niezal.).

Typ siedliskowy	Obręb Drawno		Obręb Kiełpino		Obręb Dominikowo		Nadleśnictwo	
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona							
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
BŚW	3014,04	36,3	146,92	2,3	3133,40	67,9	6294,36	32,9
BB	0,0	0,0	3,54	0,0	0,0	0,0	3,54	0,0
BMŚW	4248,65	51,3	1366,32	21,9	809,74	17,6	6424,71	33,6
BMW	59,08	0,7	52,97	0,9	8,11	0,2	120,16	0,6
BMB	23,09	0,3	48,27	0,8	0,0	0,0	71,36	0,4
LMŚW	680,61	8,2	3459,97	55,5	529,01	11,5	4669,59	24,4
LMW	47,09	0,6	109,59	1,8	16,05	0,3	172,73	0,9
LMB	4,51	0,1	66,95	1,1	2,46	0,1	73,92	0,4
LŚW	42,37	0,5	491,29	7,9	77,84	1,7	611,50	3,2
LW	5,31	0,1	14,05	0,2	0,0	0,0	19,36	0,1
OL	142,26	1,7	390,13	6,3	31,70	0,7	564,09	3,0
OLJ	16,03	0,2	83,51	1,3	2,50	0,0	102,04	0,5
Ogółem	8283,04	100	6233,51	100	4610,81	100	19127,36	100

Tab. 34. Zmiany powierzchni typów siedliskowych lasu (pow. leśna zal. i niezal.).

Typ siedliskowy	Nadleśnictwo Drawno				
	stan na 01.01.2002		stan na 01.01.2012		+ /- ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
BŚW	6323,11	33,3	6294,36	32,9	-28,75
BB	3,71	0,0	3,54	0,0	-0,17
BMŚW	6361,07	33,5	6424,71	33,6	+63,64
BMW	126,06	0,7	120,16	0,6	-5,9
BMB	65,25	0,3	71,36	0,4	+6,11
LMŚW	4628,27	24,3	4669,59	24,4	+41,32
LMW	182,92	1,0	172,73	0,9	-10,19
LMB	78,09	0,4	73,92	0,4	-4,17
LŚW	556,16	2,9	611,50	3,2	+55,34
LW	20,65	0,1	19,36	0,1	-1,29
OL	555,67	2,9	564,09	3,0	+8,42
OLJ	106,41	0,6	102,04	0,5	-4,37
Ogółem	19007,37	100	19127,36	100	+119,99

Ryc. 43. Typy siedliskowe lasu w Nadleśnictwie Drawno.

Dominującym typem siedliskowym w nadleśnictwie jest BMŚw, przeważają siedliska borowe – 67,5 %, lasy stanowią 29,0 %, mały jest udział olsów - 3,0 %.

8. Drzewostany

Drzewostany stanowią jedno z kluczowych ogniw ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie” przedstawiono je pod kątem:

- bogactwa gatunkowego,
- budowy pionowej,
- pochodzenia.

• Bogactwo gatunkowe.

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5 %).

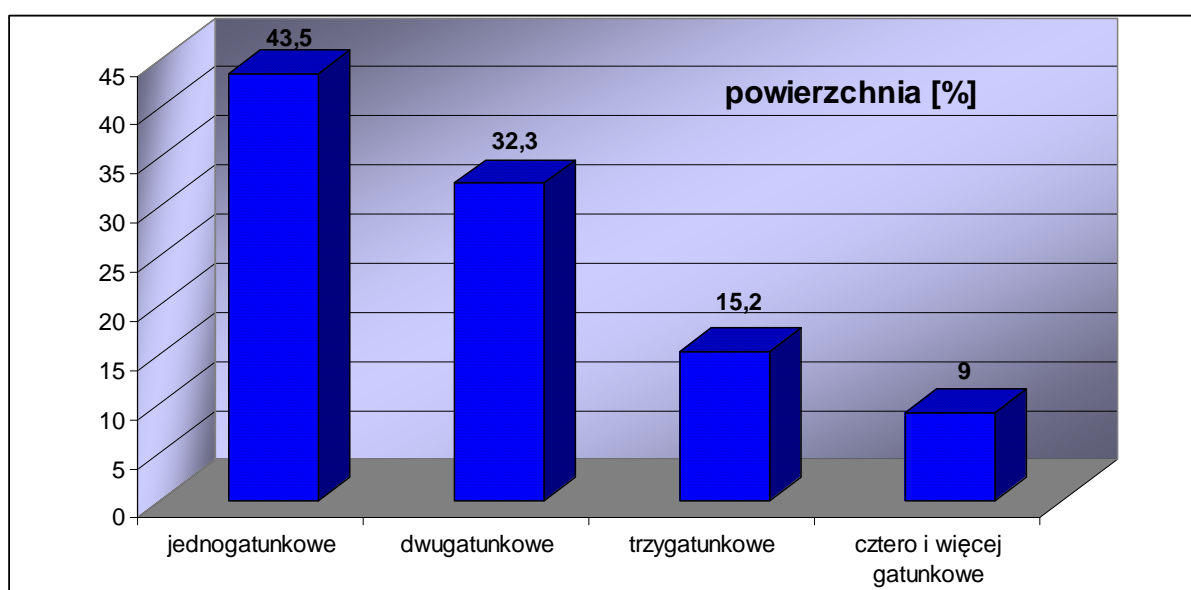
Tab.35. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (Wzór 13.).

Obręb	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	
		≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		%
Drawno	jednogatunkowe	1200,39	1880,16	1282,24	4362,79	53,4
	dwugatunkowe	1392,80	824,12	216,73	2433,65	29,8
	trzygatunkowe	543,42	317,53	109,15	970,10	11,9
	cztero- i więcej gatunkowe	181,00	155,68	65,57	402,25	4,9
Kielpino	jednogatunkowe	284,19	677,94	300,23	1262,36	20,4
	dwugatunkowe	425,46	1295,65	490,47	2211,58	35,7
	trzygatunkowe	453,16	759,31	391,27	1603,74	25,9
	cztero- i więcej gatunkowe	413,33	548,95	157,51	1119,79	18,1
Dominikowo	jednogatunkowe	483,47	1094,14	1030,85	2608,46	57,4
	dwugatunkowe	785,23	486,98	190,29	1462,50	32,2
	trzygatunkowe	126,74	110,32	55,50	292,56	6,4
	cztero- i więcej gatunkowe	85,40	37,98	57,98	181,36	4,0

Dane łączne dla całego nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tab.36. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Drawno.

Bogactwo gatunkowe	WIEK						Ogółem	
	poniżej 40 l.		41 - 80 l.		powyżej 80 l.			
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
jednogatunkowe	1968,05	30,9	3652,24	44,6	2613,32	60,1	8233,61	43,5
dwugatunkowe	2603,49	40,8	2606,75	31,8	897,49	20,6	6107,73	32,3
trzygatunkowe	1123,32	17,6	1187,16	14,5	555,92	12,8	2866,40	15,2
cztero- i więcej gatunkowe	679,73	10,7	742,61	9,1	281,06	6,5	1703,40	9,0
Razem	6374,59	100,0	8188,76	100,0	4347,79	100,0	18911,14	10,0

Ryc. 44. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Drawno.

Z powyższego zestawienia wynika, że przeważają drzewostany jednogatunkowe (43,5% powierzchni), dwugatunkowe stanowią 32,3% powierzchni, cztero i więcej gatunkowe 9,0% powierzchni.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany jednogatunkowe: spadek o 8,2% powierzchni,
- drzewostany dwugatunkowe: wzrost o 1,7% powierzchni,
- drzewostany trzygatunkowe: wzrost o 4,9% powierzchni,
- drzewostany cztero i więcej gatunkowe: wzrost o 1,6% powierzchni.

Dominacja drzewostanów jedno gatunkowych nie jest korzystna, jest to wynik popierania w przeszłości monokultur, głównie sosnowych, las wówczas miał spełniać funkcje czysto użytkowe. Obowiązujące typy gospodarcze nie przewidują takiego składu

drzewostanów, jest to szczególnie ważne przy odnowieniu i przebudowie lasu, co będzie miało znaczenie w przyszłości do utrzymania właściwego bogactwa gatunkowego, a w konsekwencji zwiększając się powierzchnię drzewostanów zbliżonych do naturalnych.

- **Budowa pionowa**

W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pułap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości. Do piętra dolnego zalicza się drzewa, których korony nie przenikają do piętra górnego, nie są też zaliczone do warstwy podrostu lub podszytu, a jednocześnie wskaźnik ich zwarcia wynosi, co najmniej 3b (zwarcie przerywane, zagęszczenie przerywane miejscami luźne). W razie wątpliwości dotyczących kwalifikacji drzewa do danego piętra, należy przyjąć, że drzewo piętra górnego nie powinno wykazywać wysokości niższej niż 2/3 średniej wysokości gatunku panującego w piętrze górnym. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) to drzewostany użytkowane rębniami częściowymi i gniazdowymi, gdzie użytkowanie i odnowienie lasu przebiega równocześnie. Drzewostany w klasie odnowienia (KDO) to drzewostany użytkowane rębniami częściowymi i gniazdowymi, gdzie ilość młodego pokolenia jest niedostateczna, lub go nie ma.

Tab.37. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury (Wzór 14.).

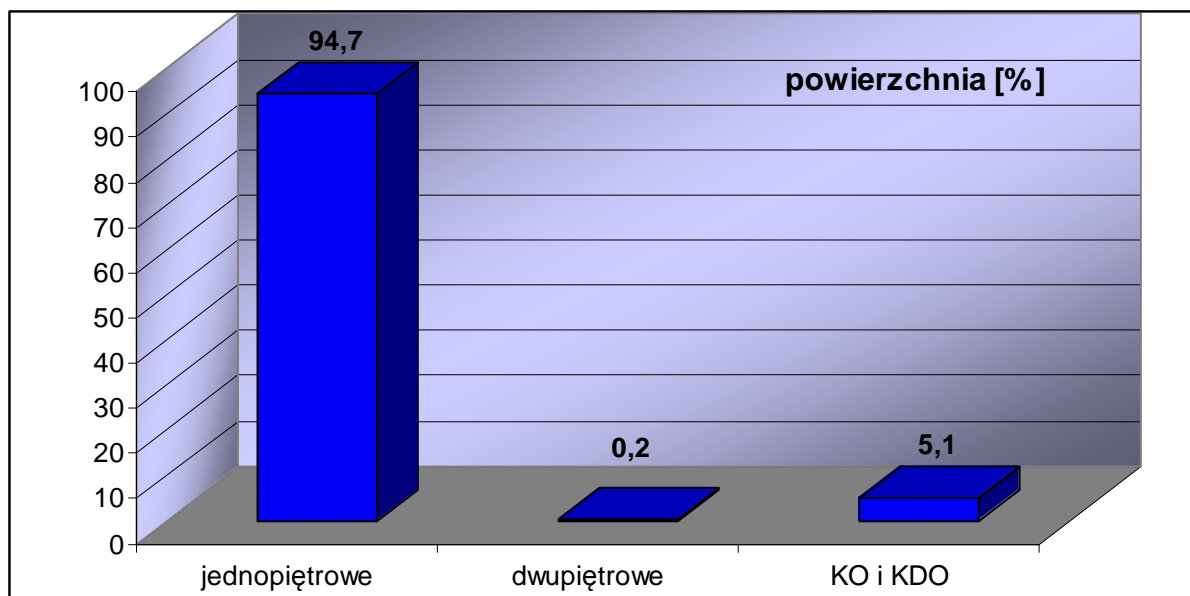
Obręb	Struktura drzewostanów drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	
		≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		[%]
Drawno	jednopiętrowe	3317,60	3155,05	1562,86	8035,51	98,4
	dwupiętrowe	0,00	0,00	2,95	2,95	0,0
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	0,00	22,75	107,90	130,65	1,6
Kielpino	jednopiętrowe	1566,72	3078,58	816,37	5461,67	88,1
	dwupiętrowe	0,00	2,93	2,53	5,46	0,1
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	9,42	200,34	520,58	730,34	11,8
Dominikowo	jednopiętrowe	1480,84	1697,23	1240,68	4418,75	97,2
	dwupiętrowe	0,00	4,11	15,44	19,55	0,4
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Obręb	Struktura drzewostanów drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	
		≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		[%]
	w KO i KDO	0,00	28,08	78,50	106,58	2,3

Dane łączne dla całego nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tab.38. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w Nadleśnictwie Drawno.

Struktura drzewostanu	WIEK						Ogółem	
	poniżej 40 l.		41 - 80 l.		powyżej 80 l.		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
jednopiętrowe	6365,16	99,9	7930,86	96,8	3619,91	83,3	17915,93	94,7
dwupiętrowe	0,00	0,0	7,04	0,1	20,92	0,5	27,96	0,2
wielopiętrowe	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
o bud. przerębowej	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
w KO i KDO	9,42	0,1	251,17	3,1	706,98	16,2	967,57	5,1
Razem	6374,59	100,0	8188,76	100,0	4347,79	100,0	18911,14	100,0

Ryc. 45. Budowa pionowa w Nadleśnictwie Drawno.

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują niemal 95% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe stanowią znikomą część (około 0,2%). Powierzchnia KO i KDO wynosi niewiele ponad 5%.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno występuje 304 wydzieleń, na których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, zajmujących ogólną powierzchnię 1415,05 ha, co stanowi 6,7% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej nadleśnictwa.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany jednopiętrowe: spadek o 4,5 % powierzchni,
- drzewostany dwupiętrowe: wzrost o 0,06% powierzchni,
- drzewostany w KO i KDO: wzrost o 4,4% powierzchni.

Biorąc pod uwagę sposoby zagospodarowania lasu, wzrost podrostów i podsadzeń należy spodziewać się zwiększenia udziału drzewostanów o złożonej budowie pionowej, co będzie pełniej odpowiadało możliwościom produkcyjnym siedlisk.

• Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Drawno (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2010. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Tab.39. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (Wzór 15.).

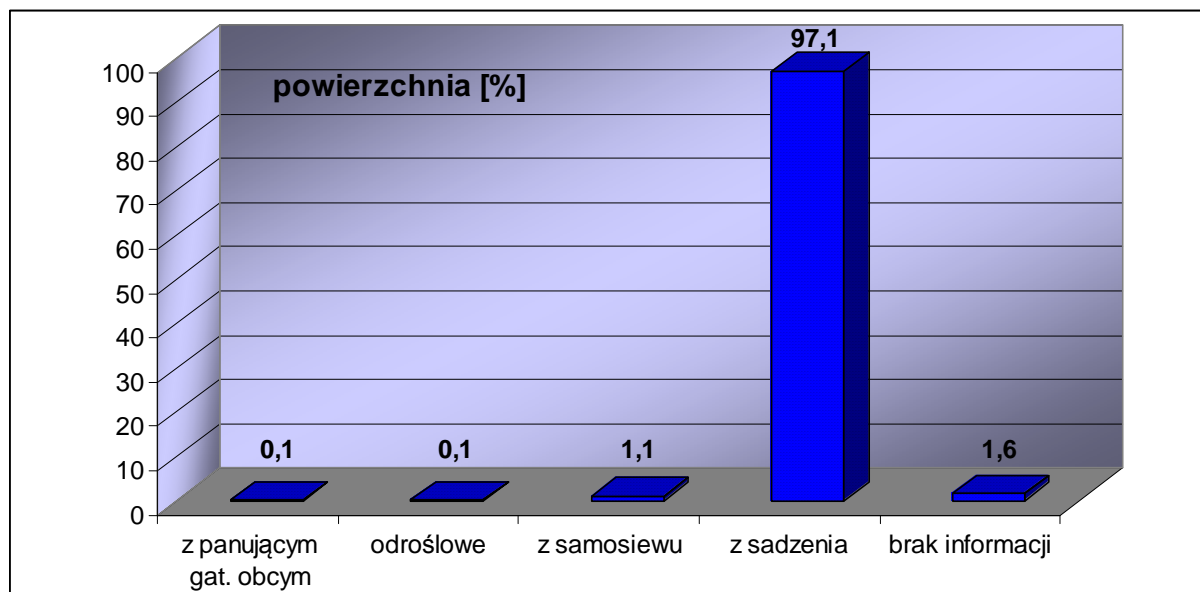
Obręb	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	
		≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		[%]
Drawno	z panującym gat. obcym	0,00	2,31	0,00	2,31	0,0
	plantacje drzew szybko rosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu	42,41	18,75	2,01	63,17	0,8
	z sadzenia	3214,24	2920,96	1664,95	7800,15	95,5
	brak informacji	60,95	238,09	6,75	305,79	3,7
Kielpino	z panującym gat. obcym	0,81	5,01	11,04	16,86	0,3
	plantacje drzew szybko rosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

	odroślowe	1,83	0,00	2,75	4,58	0,1
	z samosiewu	11,90	60,10	10,09	82,09	1,3
	z sadzenia	1562,41	3221,75	1324,00	6108,16	98,6
	brak informacji	0,00	0,00	2,64	2,64	0,0
Dominikowo	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybko rosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	5,44	5,44	0,1
	z samosiewu	32,87	20,12	14,65	67,64	1,5
	z sadzenia	1446,55	1709,03	1311,94	4467,52	98,3
	brak informacji	1,42	0,27	2,59	4,28	0,1

Dane łączne dla całego nadleśnictwa przedstawia tabela:

Tab.40. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w Nadleśnictwie Drawno.

Pochodzenie drzewostanu	WIEK						Ogółem	
	poniżej 40 l.		41 - 80 l.		powyżej 80 l.		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
z panującym gat. obcym	0,81	0,0	7,32	0,1	11,04	0,2	19,17	0,1
plant. drz szybko ros.	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
odroślowe	1,83	0,0	0,00	0,0	8,19	0,2	10,02	0,1
z samosiewu	87,18	1,4	98,97	1,2	26,75	0,6	212,90	1,1
z sadzenia	6223,20	97,6	7851,74	95,8	4300,89	98,7	18375,83	97,1
brak informacji	62,37	1,0	238,36	2,9	11,98	0,3	312,71	1,6
Razem	6375,39	100,0	8196,39	100,0	4358,85	100,0	18930,63	100,0

Ryc.46. Struktura pochodzenia drzewostanów w Nadleśnictwie Drawno.

Około 97% powierzchni nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie.

9. Ekologiczna ocena stanu lasu

Na ekologiczną ocenę stanu lasu składa się:

- ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu,
- określenie formy aktualnego stanu siedliska,
- określenie formy degeneracji lasu.

• Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnej siedlisk. Jest to także wskaźnik naturalności ekosystemów leśnych. Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem dokonano zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (2003).

W grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo zgodnie z instrukcją sporządzania programu ochrony przyrody (§ 25 ust. 2):

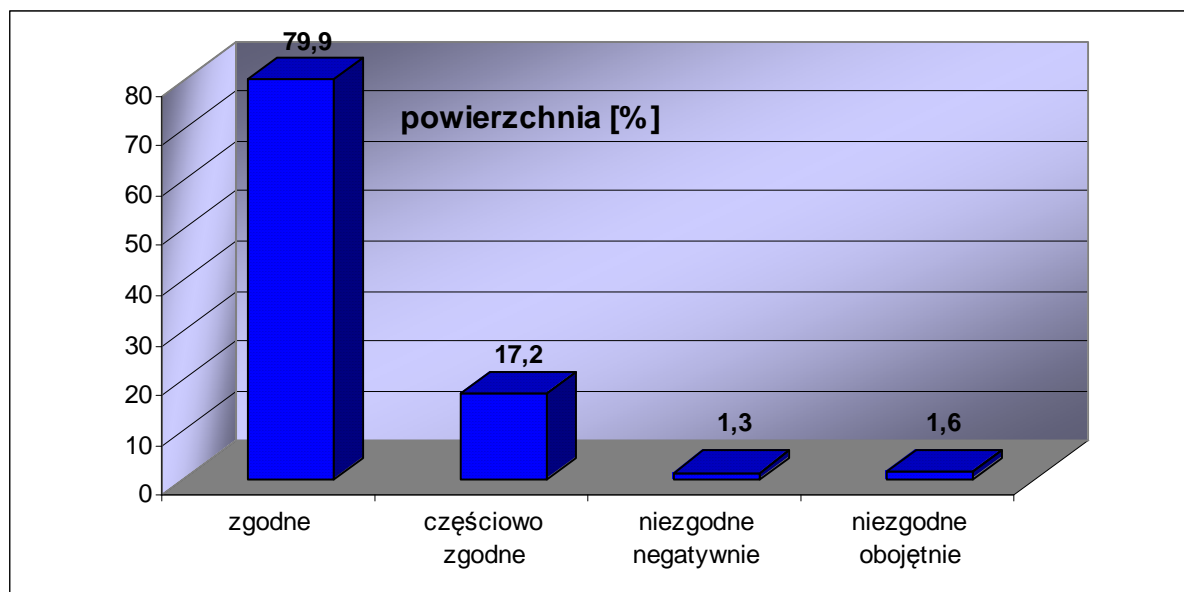
- **niezgodność obojętną**, w przypadku gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty,
- **niezgodność negatywną**, w przypadku gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Tab.41. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem dla obrębów.

Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	Obr. Drawno		Obr. Kiełpino		Obr. Dominikowo	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
drzewostany						
- zgodne z siedliskiem	7229,50	88,6	3833,25	61,9	4046,86	89,0
- częściowo zgodne z siedliskiem	859,16	10,5	1955,15	31,6	434,53	9,6
- niezgodne obojętnie	44,31	0,5	193,90	3,1	7,61	0,2
- niezgodne negatywnie	36,14	0,4	215,17	3,4	55,88	1,2
Razem pow. leśna zalesiona	8169,11	100,0	6197,47	100,0	4544,88	100,0

Tab.42. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem dla Nadleśnictwa.

Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	Nadleśnictwo Drawno	
	ha	%
- zgodne z siedliskiem	15109,61	79,9
- częściowo zgodne z siedliskiem	3248,84	17,2
- niezgodne obojętnie	245,82	1,3
- niezgodne negatywnie	307,19	1,6
Razem pow. leśna zalesiona	18911,46	100,0

Ryc.47. Ocena zgodności składu gatunkowego.

Największą powierzchnie zajmują w nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem – blisko 80%. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne, stanowią one ponad 17% powierzchni.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany zgodne z siedliskiem: wzrost o 38,1% powierzchni;
- drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem: spadek o 32,1% powierzchni;
- drzewostany niezgodne obojętnie: spadek o 4,0 % powierzchni;
- drzewostany niezgodne negatywnie: spadek o 2,0% powierzchni.

Z powyższego zestawienia wynika bardzo wyraźny wzrost drzewostanów zgodnych z siedliskiem, kosztem drzewostanów częściowo zgodnych. Zwraca uwagę również fakt spadku powierzchni drzewostanów niezgodnych.

- **Formy aktualnego stanu siedliska**

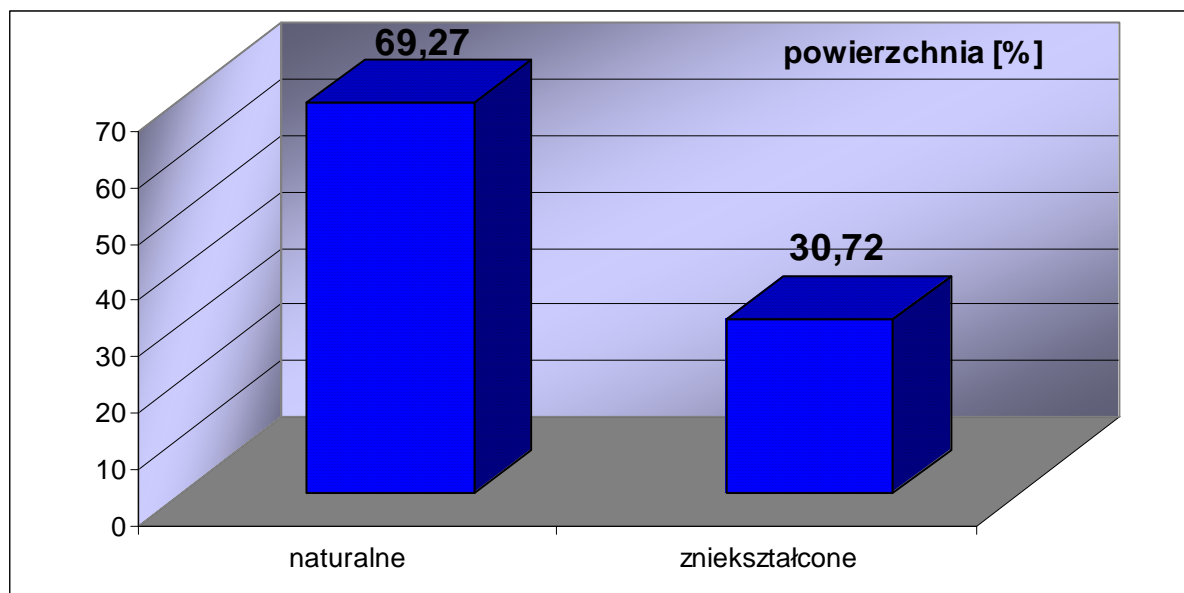
Formy stanu siedliska zostały określone na podstawie prac glebowo - siedliskowych i bieżącej taksacji w terenie.

Tab.43. Zestawienie powierzchni [ha] wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (Wzór nr 21.).

Obręb	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	
			≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		[%]
Drawno	bory	naturalne	1156,82	944,79	468,29	2569,90	31,7
		zniekształcone	306,81	107,21	0,15	414,17	5,1
	bory mieszane	naturalne	872,06	898,35	900,28	2670,69	32,7
		zniekształcone	693,71	876,92	26,80	1597,43	19,6
	lasy mieszane	naturalne	109,74	98,67	215,88	424,29	5,2
		zniekształcone	93,89	163,69	43,41	300,99	3,7
	lasy	naturalne	2,16	6,96	11,51	20,63	0,3
		zniekształcone	10,55	14,83	0,00	25,38	0,3
	ogółem obręb	naturalne	2157,01	2005,34	1602,62	5764,97	70,6
		zniekształcone	1160,59	1172,46	71,09	2404,14	29,4
Kiełpino	bory	naturalne	31,65	72,05	39,48	143,18	2,3
		zniekształcone	0,00	3,54	0,00	3,54	0,1
	bory mieszane	naturalne	282,85	360,83	150,52	794,20	12,8
		zniekształcone	248,52	407,17	4,96	660,65	10,7
	lasy mieszane	naturalne	371,98	608,17	838,50	1818,65	29,3
		zniekształcone	372,96	1339,88	100,34	1813,18	29,3
	lasy	naturalne	66,33	90,30	158,10	314,73	5,1
		zniekształcone	83,68	104,94	1,54	190,16	3,1
	ogółem	naturalne	799,19	1226,86	1212,07	3238,12	52,2
		zniekształcone	776,95	2054,99	127,41	2959,35	47,8
Dominikowo	bory	naturalne	1042,70	1131,17	906,43	3080,30	67,8
		zniekształcone	4,24	11,51	0,00	15,75	0,3
	bory mieszane	naturalne	258,97	184,56	195,47	639,00	14,1
		zniekształcone	36,27	113,71	3,26	153,24	3,4
	lasy mieszane	naturalne	31,27	56,62	173,68	261,57	5,8
		zniekształcone	73,19	205,83	6,49	285,51	6,3
	lasy	naturalne	20,23	3,92	28,87	53,02	1,2
		zniekształcone	5,30	13,42	6,10	24,82	0,5
	ogółem	naturalne	1357,60	1384,95	1310,60	4053,15	89,2
		zniekształcone	123,24	344,47	24,02	491,73	10,8

Tab.44. Zestawienie powierzchni [ha] wg grup typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych w Nadleśnictwie Drawno (Wzór nr 21.).

Siedliska	WIEK						Ogółem	
	poniżej 40 l.		41 - 80 l.		powyżej 80 l.		ha	%
	ha	%	ha	%	ha	%		
naturalne	4313,80	4617,15	4617,15	36,17	4125,29	65,44	13056,24	69,0
zniekształcone	2060,78	56,26	3571,92	62,33	222,52	33,18	5855,22	31,0
zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Razem	6433,10	100,00	10311,51	100,00	5579,87	100,00	22324,48	100,0

Ryc.48. Formy stanu siedliska.

W Nadleśnictwie Drawno dominują siedliska naturalne – 69,3 % powierzchni. Odpowiadają one potencjalnym możliwościom produkcyjnym, w których drzewostan i runo są zbliżone do postaci naturalnej w dowolnym stadium wzrostu. Powierzchnia siedlisk zniekształconych sięga 30,7 %. Na terenie Nadleśnictwa nie ma siedlisk zdegradowanych.

Planowanie zwiększenia udziału gatunków liściastych przy zakładaniu nowych drzewostanów powinno istotnie poprawić powyższy stan rzeczy. Zabiegi trzebieżowe należy wykonywać pod kątem potrzeb hodowlanych.

- **Formy degeneracji lasu**

Dokonując oceny form degeneracji ekosystemów leśnych brano pod uwagę trzy elementy:

- borowacenie,
- monotypizację,
- neofityzację.

Borowacenie (pinetyzacja) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

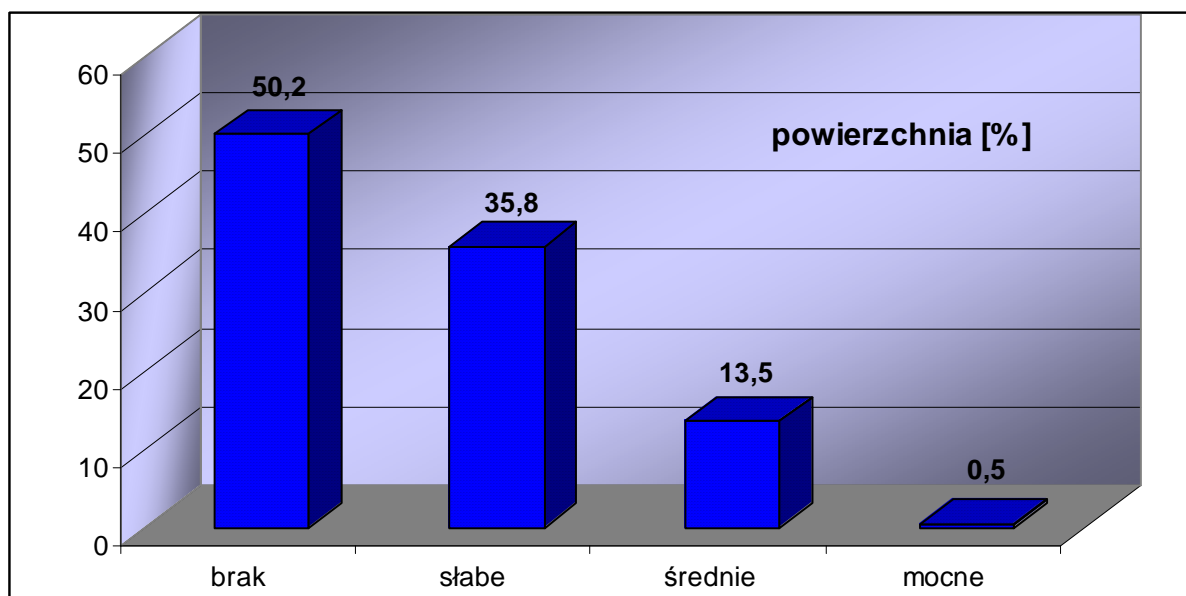
- **słabe**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych
 - 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 10 - 30 % na siedliskach lasowych
- **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:
 - ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
 - 30 - 60 % na siedliskach lasowych.
- **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.

Tab.45. Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu - borowacenie (Wzór 22.).

Obręb	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	
		≤40 lat	41 - 80 lat	>80 lat		[%]
Obręb Drawno	brak	2305,23	1519,85	501,39	4326,47	53,0
	słabe	980,65	1501,07	1013,84	3495,56	42,8
	średnie	31,46	153,45	155,41	340,32	4,2
	mocne	0,26	3,43	3,07	6,76	0,1
Obręb Kietpino	brak	483,65	893,98	210,24	1587,87	25,6
	słabe	808,21	1429,86	421,36	2659,43	42,9
	średnie	279,92	907,00	669,86	1856,78	30,0
	mocne	4,36	51,01	38,02	93,39	1,5
Obręb Dominikowo	brak	1304,94	1309,81	959,75	3574,50	78,6
	słabe	115,09	297,68	207,63	620,40	13,7
	średnie	60,81	121,15	164,43	346,39	7,6
	mocne	0,00	0,78	2,81	3,59	0,1

Tab.46. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Drawno	brak	4093,82	3723,64	1671,38	9488,84	50,2
	słabe	1903,95	3228,61	1642,83	6775,39	35,8
	średnie	372,19	1181,60	989,70	2543,49	13,5
	mocne	4,62	55,22	43,90	103,74	0,5

Ryc.49. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno.

Z zestawień wynika, że ponad 50 % powierzchni nadleśnictwa zajmują drzewostany w których pinetyzacja nie występuje. Powierzchnia drzewostanów ze słabym borowaceniem sięga niemal 36 % powierzchni nadleśnictwa. Borowaceniowi silnemu uległo 0,5% powierzchni nadleśnictwa.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- brak borowacenia: wzrost o 24,0%;
- słabe borowacenie: spadek o 18,7 %;
- średnie borowacenie: spadek o 5,0%;
- mocne borowacenie: spadek o 0,3%.

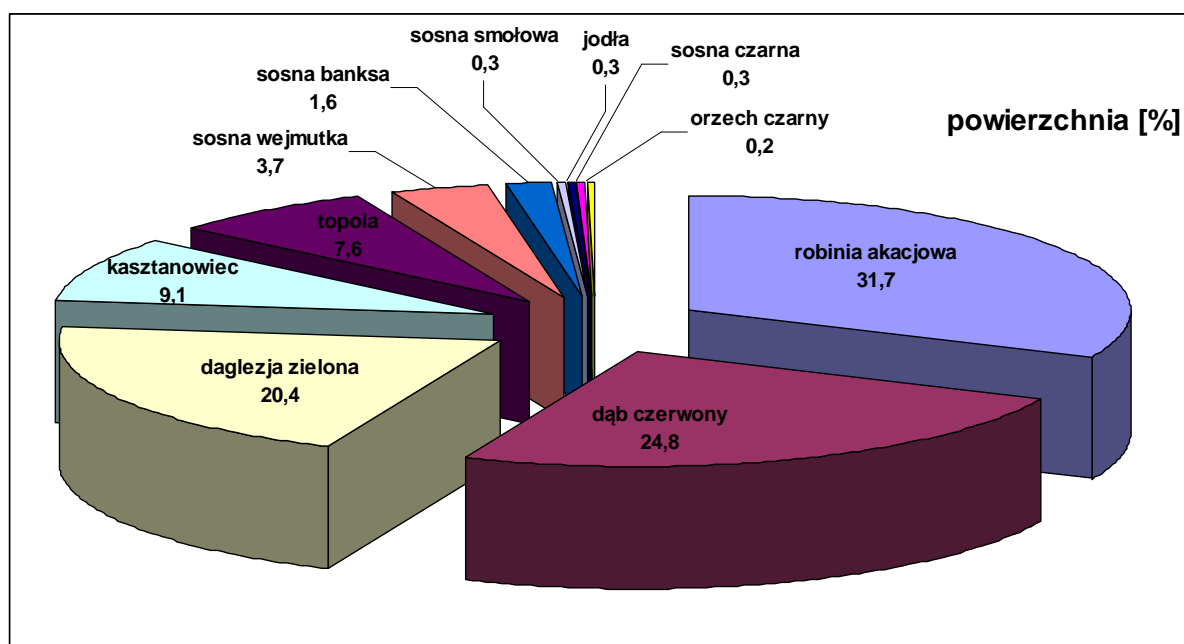
Dalszego zmniejszania się skali tego zjawiska należy spodziewać się w wyniku dobierania odpowiedniego składu młodego pokolenia oraz przebudowy drzewostanów starszych.

Monotypizacja polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

- a) monotypizację częściową, gdy:
 - udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50 – 80 %,
 - udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80 %,
- b) monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja - sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych. Na terenie nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 13 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew i podrostów (zapisane w bazie danych Taksator).

Ryc.50. Neofityzacja w Nadleśnictwie Drawno (% powierzchni spośród ogółu powierzchni wydziałów, w których występują neofity).

Wydzielenia, w których występują neofity (są ujęte w składzie gatunkowym) zajmują w całym Nadleśnictwie Drawno 2063,4 ha. Dominującym gatunkiem obcego pochodzenia jest robina akacyjowa (31,7%). Duży udział zaznacza również dąb czerwony (24,8%) oraz daglezwia zielona (20,4%).

Znaczącym problemem jest występowanie czeremchy amerykańskiej i robinii akacyjowej w podszycie. Wydzielenia, w których te gatunki się znajdują zajmują 5694,67 ha, co stanowi 27 % powierzchni drzewostanów nadleśnictwa. Na odnawianych powierzchniach czeremcha amerykańska jak i robinia mogą stanowić konkurencję dla pożądanych gatunków. Pozostałe gatunki nie są ekspansywne, przez co nie stanowią zagrożenia w gospodarce leśnej. Robinia akacyjowa, czeremcha amerykańska stopniowo powinny być eliminowane z drzewostanów. Przy odnowieniach, dolesieniach należy rezygnować z gatunków obcych, dobór gatunków rodzimej flory pozwala optymalizować składy drzewostanów.

10. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Drawno

- **Drzewostany cenne przyrodniczo**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wytypowano drzewostany, które wyróżniają się swoimi walorami przyrodniczymi – starodrzewy, drzewostany nawiązujące do naturalnych zbiorowisk leśnych, niekiedy ze stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych.

Tab.47. Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo.

L.p.	Oddział, pododdział	Pow.[ha]	Siedlisko	Opis	Zabieg
Obręb Drawno					
1.	141 t	1,85	LMśw	3 Dbs, 2 Bk 140 lat, 1 Md, 1 Kl, 1Lp 100 lat, 2 Kl 40 lat. Podszyt na 90 %: klon, śnieguliczka biała, lipa, buk. SP_9160 (C)	BRAK WSK
2.	149 a	0,91	OLJ	9 Ol, 1Os 60 lat. Podszyt na 40 %: leszczyna, czeremcha, kruszyna. SP_9160 (C) Las zboczowy (zniekształcony grąd)	BRAK WSK
3.	396 c	3,55	BMŚW	So 150 lat. Podszyt sosny na 70 %.	BRAK WSK
Obręb Kiełpino					
4.	87 f	3,26	LW	4 Bk 105 lat, 3 Js 95 lat, 2 Dbs 140 lat, 1 Dg 85 lat. Podrost 20 % 6 Gb, 4 Bk 15 lat. Podszyt na 40 %: leszczyna, buk, czeremcha, wiąz, jarząb. SP_9160 (C)	BRAK WSK
5.	130 d	0,81	LMW	5 Bk, 2So, 1 Dbs, 1 Św, 120 lat, 1 Ol	BRAK

L.p.	Oddział, pododdział	Pow.[ha]	Siedlisko	Opis	Zabieg
				80 lat. Podszyt na 20 %: buk, czeremcha, leszczyna. SP_9160 (C)	WSK
6.	222 h	2,83	LŚW	3 Dbs, 2 Bk 150 lat, 2 Bk, 2 Dbs 115 lat, 1 Ol 95 lat. Podszyt na 50%: bez czarny, czeremcha, leszczyna, klon, osika. SP_9160 (B)	BRAK WSK
Obręb Dominikowo					
7.	10 n	1,42	BŚW	So 145 lat. Podszyt na 10 %: sosna, jałowiec, kruszyna, osika.	BRAK WSK
Ogółem Nadleśnictwo		14,63			

Poza siedliskami chronionymi oraz wyżej wymienionymi drzewostanami na terenie nadleśnictwa znajdują się także inne drzewostany, które mają duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe. Są to w szczególności drzewostany na siedliskach bagiennych, jak też drzewostany pozostawione jako pasy ochronne nad brzegami wód, drogami publicznymi.

- Drzewostany o charakterze parkowym**

W Nadleśnictwie Drawno zinwentaryzowano sześć drzewostanów o charakterze parkowym na łącznej powierzchni 11,77 ha.

Obręb Drawno:

1.) **142 i**

Powierzchnia: 0,76 ha

Opis: 2 Św, 1 Kl, 1 Os, 1 Lp, 1 Dbs, 1 Jw. 110 lat, 1 Brz, 1 So, 1 Ak 70 lat.

Wskazania gospodarcze: BRAK WSK

2.) **159A a**

Powierzchnia: 1,97 ha

Opis: 3 Dbs, 3 Lp, 80 lat, 1 Lp 110 lat, 1 Wz 80 lat, 2 Gb 50 lat.

Wskazania gospodarcze: BRAK WSK

Obręb Kiełpino:

3.) **44 d**

Powierzchnia: 4,03 ha

Opis: 3 Bk, 2 Dbs, 2 Św, 2 Jw 95 lat, 1 Jw 60 lat.

Wskazania gospodarcze: BRAK WSK

